

Karlovarské lesy v běhu staletí

Pavel Reiser, Lázeňské lesy Karlovy Vary

Lesy na stráních kolem Karlových Varů si dodnes uchovaly mnohé ze svého původního přírodního rázu. Dokladem toho je i letošní vyhlášení přírodní rezervace Karlův hvozd zahrnující významnou část zdejších bučin (viz předchozí článek Petra Jiskry na str. 11). Přetrvání přírodovědně cenných lesů, které jsou poměrně málo pozměněny lidskými zásahy, zde bylo umožněno především díky obtížné přístupnosti zdejších strání. O tom, že se ve zdejších lesích hospodařilo obtížně i v minulosti lze nalézt doklady i v první obsáhlejší zprávě o těchto lesích, která pochází z roku 1749. Karlovy Vary tehdy podávaly nové katastrální přiznání.

V tomto dokumentu zástupci města uvedli, že vlastní 245 strychů lesů a 160 strychů porostlin a křoví. Pokud strych převedeme na dnešní míry, jednalo se jen o cca 117 hektarů pozemků. Město se patrně snažilo uvedením malé výměry svého majetku zabránit jeho vyššímu zdanění. Navíc ve zprávě zdůraznilo, že se tyto lesy nacházejí ve vyšších polohách, a tudíž, že na kamenité a balvanité půdě velmi špatně rostou. Plochy po vytěžení stromů se navíc většinou nedaly použít k polnímu hospodářství, a tak byly ponechány jen

k přirozenému, ale převážně velmi špatnému a pomalému zmlazení.

V tzv. Městském lese byla údajně zvláště špatná půda. Stromy prakticky nepřirůstaly, odumíraly a hodily se jen na roury a na palivo. Na špatný stav lesa měly podle mínění karlovarských měšťanů neblahý vliv i horké prameny. Tehdy se předpokládalo, že hlavní zdroj této vody se nachází kdesi pod „Městským lesem“, odkud pak z kopců voda proudila do zřídelní linie.

Další revír, tzv. Ploben, dnes lesy pod Vítkovým vrchem, měl půdu o něco lepší, ale zase byl zřejmě nejvíce postižen vichřicí v roce 1740. Pravděpodobně právě zde se těžilo dřevo určené především pro pivovar. Revír Soos, dnes lesy směrem k Hubertusu, je pak zmiňován v souvislosti s povinností města udržovat mosty a lávky přes řeku Teplou a Ohři. Dále se zde také bralo dřevo na opravy 3 jezů, městského kanálu a mlýnského náhonu. A nakonec pak i na údržbu vodovodu pro městský pivovar a pro tuhnický hospodářský dvůr. Voda tekla dřevěnými vrtanými rourami vodovodu dlouhého asi jednu hodinu cesty, čili na trase, která mohla mít přes čtyři kilometry. Veškerý výnos z obecních lesů tedy údajně pohltily tyto závazky a město Karlovy Vary proto žádalo, aby k tomuto bylo při zdanění přihlédnuto.

Nyní, po více než 250 letech, možná jako potvrzení, že si městská rada nevymýšlela, se na obtížně přístupných stráních nad městem Karlovy Vary bude rozkládat Přírodní rezervace Karlův hvozd. Maloplošné chráněné území o rozloze 126 hektarů zahrne bučiny a doubravy nad údolím řeky Teplé. V rezervaci bude možné podpořit zachování druhově pestrých, věkově a prostorově diferencovaných porostů a ochranu vzácných druhů rostlin a živočichů. Vyhlášení chráněného území je výsledkem spolupráce organizace Lázeňské lesy s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, RP Správa CHKO Slavkovský les. Vznik rezervace podpořilo i město Karlovy Vary. ■

Holé stráně v okolí dnešní Goethovy vyhlídky.

